

Súd: Okresný súd Malacky
Spisová značka: 34P/115/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1620201547
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Krajňáková
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2023:1620201547.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Malacky, sudkyňou Mgr. Zuzanou Krajňákovou, vo veci starostlivosti súdu o maloletú T. D. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpenú Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, so sídlom Záhorácka 2942/60A, Malacky, dieťa rodičov: matky X. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. K. XXXX/XX, K. a otca S. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, o návrhu matky na zvýšenie výživného pre maloleté dieťa, takto

rozhodol:

I. Otec je povinný prispievať na výživu maloletej T. D. C., nar. XX.XX.XXXX, zvýšeným výživným zo sumy 50 Eur mesačne, sumou 130 Eur mesačne, a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom 23.06.2020.

II. Zročné výživné vo výške 2901,60 Eur za obdobie od 23.06.2020 do 30.06.2023 na maloletú T. D. C., nar. XX.XX.XXXX, je otec povinný zaplatiť k rukám matky do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Vo zvyšnej časti súd návrh matky zamietá.

IV. Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Svidník č.k 5P/24/2015 zo dňa 30.10.2015 v časti výroku o výživnom na maloletú T. D..

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 23.06.2020 žiadala matka maloletej, aby súd zvýšil vyživovaciu povinnosť otca od 01.01.2020 na sumu 200 Eur mesačne, a to z dôvodu, že od posledného rozsudku došlo k zásadným zmenám pomerov na strane maloletej.

2. Svoj návrh bližšie odôvodnila tým, že maloletá v čase posledného rozhodovania navštevovala materskú školu, teraz končí 4. ročník základnej školy a prechádza na druhý stupeň základnej školy. Od rozvodu sa podstatne zvýšili náklady na výchovu maloletej. Je potrebné kupovať niektoré učebnice, dcéra chodí na obedy a navštevuje školský klub, čo predstavuje asi 40 Eur mesačne, ďalej poplatok ZRPŠ, ktorý je 46 Eur polročne. Taktiež sa maloletej rastom zvýšili náklady na ošatenie a hygienu. Vo voľnom čase rada športuje, navštevuje plaváreň. Chce sa začať aktívne venovať tréningom v mažoretkovom súbore, čím sa náklady ešte zvýšia. Matka na pandémie Covid-19 stratila zamestnanie, jej príjmom sú momentálne rodinné prídavky v sume 24,34 Eur mesačne a výživné v sume 50 Eur mesačne. Otec výživné neplatí pravidelne, matka musí otca na platenie výživného upozorňovať a o zaplatení žiadať. S maloletou býva v mestskom nájomnom byte s výškou nájmu 136,35 Eur, elektrina 16 Eur, internet 20 Eur mesačne. Otec má s maloletou neobmedzený styk, avšak dcéru vôbec nenavštevuje, nekupuje jej žiadne darčeka pri príležitosti sviatkov a narodenín, teda okrem nepravidelne plateného výživného, sa na výchove maloletej otec vôbec nepodieľa. Ako dôkaz predložila potvrdenie o návšteve

školy maloletou, potvrdenie o úhradách spojených s návštevou školy, potvrdenie o platbách za užívanie bytu, uznesenie o začatí trestného stíhania za neplnenie výživovacej povinnosti.

3. Súd návrh matky na zvýšenie výživného postúpil Okresnému súdu Svidník prípisom zo dňa 02.07.2020 z dôvodu miestnej nepríslušnosti. Okresný súd Svidník uznesením č.k. 4P/79/2020-24 zo dňa 09.12.2020 preniesol miestnu príslušnosť na tunajší súd. Spis bol tunajšiemu súdu doručený dňa 21.12.2020.

4. Podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 20.09.2021 matka urgovala vydanie rozhodnutia vo veci zvýšenia výživného. V podaní okrem iného uviedla, že maloletá bola hospitalizovaná v nemocnici na Kramároch s podozrením na ochorenie celiakia a bola jej odporučená bezlepková diéta. Kvôli uvedeným zdravotným problémom extrémne vzrástli náklady na stravovanie maloletej. Otec maloletej naďalej nejaví záujem na podieľaní sa na výchove maloletej, aj napriek tomu, že bol matkou ihneď informovaný o zdravotnom stave maloletej. Maloletú nekontaktoval ani v deň jej narodenín.

5. Súd podľa ust. § 180 C.s.p. rozhodol na pojednávaní dňa 10.07.2023 za prítomnosti kolízneho opatrovníka a v neprítomnosti navrhovateľky (matky) a otca. Matka vzala termín pojednávania na vedomie na poslednom pojednávaní, svoje právo zúčastniť sa pojednávania nevyužila. Otec mal predvolanie na pojednávanie vykázané fikciou doručenia v súlade s ust. § 111 ods. 3 C.s.p..

6. Súd sa oboznámil s návrhom matky a jeho prílohami, vykonal dokazovanie výsluchom matky a listinnými dôkazmi založenými v spise, a to: potvrdením o návšteve školy maloletej, výdavkami matky spojenými s návštevou školy maloletej, výdavkami matky na bývanie, aktuálnymi lustráciami matky v sociálnej poisťovni, potvrdením ÚPSVaR Malacky o vedení matky v evidencii uchádzačov o zamestnanie, potvrdením sociálnej poisťovne o vyplatených dávkach v nezamestnanosti matke, oznámením ÚPSVaR Malacky o schválení dotácie na podporu humanitárnej pomoci pre fyzickú osobu (matku), potvrdením ÚPSVaR Malacky o poberaní prídavku na dieťa matkou, potvrdením zamestnávateľa matky o príjme matky za obdobie od 01.06.2021 do 30.04.2022 (priemerný čistý zárobok matky bol v sume 629,51 Eur), lekárskou správou z vyšetrenia maloletej u lekára - špecialistu v odbore chirurgia-endoskopia; rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV č.k. 7C/330/2006-23 zo dňa 23.05.2007 o rozvode matky s p. T. H. a o schválení RD s výškou výživného na maloletého S., nar. XX.XX.XXXX v sume 33 Eur mesačne, ktoré výživné platí matka k rukám p. H.; rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV, pracovisko Malacky, č.k. MA 6C/206/04-44 zo dňa 29.05.2006 o rozvode matky s p. T. I. a o schválení RD s výškou výživného na už plnoletého Q. I., nar. XX.XX.XXXX v sume 33 Eur mesačne, ktoré výživné platí matka k rukám p. I..

7. Matka pri výsluchu (zo dňa 28.06.2022) uviedla, že žiada zvýšenie výživného na maloletú zo sumy 50 Eur na sumu 200 Eur z dôvodu, že jej takto poradili. Naposledy bolo výživné na maloletú určované v čase, keď mala maloletá 6 rokov a navštevovala materskú školu, keďže maloletej vychádzali zle roky, nastúpila do I. triedy ZŠ od septembra 2016. Maloletá navštevuje 6. ročník základnej školy. Mal. T. t.č. nenavštevuje platené záujmové krúžky a ani predtým platené záujmové krúžky nenavštevovala. V priebehu min. roka začala mať mal. T. problémy s trávením, bola 3 x hospitalizovaná, t.č. prebiehajú vyšetrenia ohľadne diagnostiky jej zdravotného stavu; t.č. je nastavená na diétne stravovanie. V škole sa nestravuje. Predtým sa stravovala v škole, od tej doby, čo jej začali tieto problémy, museli sme stravovanie v škole zrušiť. Otec sa s mal. nestretáva, výživné platí podľa toho, ako on uzná za vhodné. Matka aj v minulosti podávala trestné oznámenie na otca, v rámci trestného konania doplatil výživné, matka mu každý mesiac pripomína jeho povinnosť platiť, už nemá naďalej záujem ho takto upomínať. Mal. sa s otcom skontaktovala cez soc. siete, aj volali spolu a v podstate otec ani nevedel, kedy má mal. narodeniny. Po tomto mal. s ním ani nechce byť v kontakte. Mal. asi pred 2 rokmi bola na dovolenke s rodičmi otca, v Albánku, po návrate z dovolenky si zablokovala ich kontakty. Starý otec zo strany otca minulý rok zomrel. Mal. nemá záujem o žiadne kontakty s rodinou otca. Matka je t.č. vydatá, z manželstva deti nepochádzajú. Manžel má mal. dieťa - výživné na ňu platí 150 Eur mesačne, dcéra má 15 rokov. Matka má 2 staršie deti - plnoletý Q. I. je študentom 3. ročníka SOU strojárske v BA, štúdium je 4 - ročné. Výživné pre Q. bolo určené v rámci rozvodu manželstva, manžel sa volá T. I., výživné poberá vo výške 33 Eur mesačne. Mal. S. C. je žiakom 9. triedy ZŠ, I. školy F. O. v MA, nastupuje na strednú školu, mal. S. C. je zverený do star. otca, výživné platí matka vo výške 33 Eur mesačne, s mal. nie sú v kontakte. Matka je t.č. aj naďalej zamestnaná v Mestskom centre soc. služieb K. ako opatrovateľka seniorov. S manželom bývajú v mestskom byte v K., s mesačným poplatkom vo výške 186 Eur nájomné, 33 Eur elektrina, 37 Eur internet a tel., poplatok za plyn, vodné a stočné je zahrnuté v nájomnom. Manžel je t.č. vo VTOS.

8. Pri výsluchu (zo dňa 14.02.2023) matka uviedla, že otec naďalej platí výživné podľa vlastného uváženia. Matka súdu doložila komunikáciu s otcom. Pri výsluchu (zo dňa 06.06.2023) matka uviedla, že jej trvajú obe vyživovacie povinnosti - na maloletého S., aj na už plnoletého Q., na oboch v sumách po 33 Eur mesačne. Z komunikácie matky s otcom matka zistila, že otec by mal na svojho maloletého syna O. platiť výživné v sume 100 Eur. V rámci stravovania maloletej T. D. matka nevie uviesť presnú sumu, avšak zakupuje sama všetky suroviny od hotových jedál cez múku na zhotovovanie produktov v rámci odporúčaného diétného stravovania maloletej. Maloletá má problém s kolenom, v ktorej súvislosti navštevuje lekára, čím matke vznikajú príležitostné zvýšené výdavky so zdravotnou starostlivosťou o maloletú. Pre ťažkosti s kolenom maloletá toho čas nenavštevuje platené záujmové krúžky.

9. Kolízny opatrovník sa na pojednávaní vyjadril, že má za dôvodné zvýšenie výšky výživného na maloletú, vzhľadom ku skutočnosti, že od posledného posudzovania došlo k zmene pomerov. Vzhľadom k nedostatku informácii o príjmoch otca navrhuje kolízny opatrovník vychádzať z tzv. potenciálneho príjmu, pričom sumu približne 120 Eur považoval za dôvodnú.

10. V rámci dokazovania na strane otca sa súdu nepodarilo vykonať výsluch otca, a to ani dopytom na OS Svidník, nakoľko sa otec mal zdržiavať v zahraničí na neznámej adrese, naposledy tomu malo byť v rámci Českej republiky, nakoľko tam mal pracovať. Podľa posledného pokusu o doručenie predvolania na pojednávanie otcovi prostredníctvom príslušníkov OR PZ má byť otec pracovne odcestovaný v Nemecku na neznámej adrese, čo bolo zistené od matky otca, p. K. C.. Otec bol volaný aj prostredníctvom mobilného čísla uvedeného otcovou matkou, ktoré bolo však nedostupné. Z lustrácie otca v sociálnej poisťovni súd zistil, že otec bol v období od 19.01.2017 do 25.03.2019 zamestnaný v obchodnej spoločnosti S., s. r. o. s výškou vymeriavacieho základu v sume cca 500 Eur mesačne. Z výpisu zo živnostenského registra na meno a priezvisko otca súd ďalej zistil, že otec má od 04.04.2019 aktívnu živnosť na obchodné meno S. C. s predmetom podnikania - výroba a opracovanie jednoduchých výrobkov z kovu. Od 04/2019 otec nie je evidovaný v sociálnej poisťovni. Z vyjadrenia Daňového úradu Prešov, pobočka Svidník, zo dňa 14.12.2022 vyplýva, že otec nepodal za obdobie rokov 2020 doposiaľ žiadne daňové priznanie k dani z príjmu fyzickej osoby. Z potvrdenia Sociálnej poisťovne, pobočka Svidník, zo dňa 20.12.2022 vyplýva, že otec v období od 01.01.2020 doposiaľ nepoberal nemocenské dávky ani dávku v nezamestnanosti. Z výpisu registra obyvateľov vyplýva, že otec má okrem maloletej T. D. ďalšie tri vyživovacie povinnosti, a to voči maloletému O., nar. XX.XX.XXXX (vek 17 rokov), S., nar. XX.XX.XXXX (vek 7 rokov) a T., nar. XX.XX.XXXX (vek 4 roky). Maloletý S. a T. majú spoločnú matku p. S. T., do ktorej osobnej starostlivosti sú zverení, ako vyplýva z rozsudku Okresného súdu Svidník č.k. 5P/33/2021-13 zo dňa 23.02.2022, otec má voči maloletému S. VP v sume 80 Eur mesačne a voči maloletému T. VP v sume 70 Eur mesačne, obe počnúc dňom 01.03.2022. Maloletý O. je zverený matke p. O. C., ako vyplýva z rozsudku Okresného súdu Svidník č.k. 3C/25/2008-15 zo dňa 27.03.2008. Rozsudkom Okresného súdu Svidník č.k. 4P/8/2017-169 zo dňa 04.07.2017 bola naposledy upravená výška VP na maloletého O. zo sumy 66,39 Eur na sumu 100 Eur mesačne, počnúc dňom 01.08.2017.

11. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú samé schopné sa živiť.

12. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

13. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

14. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

15. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

16. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

17. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

18. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

19. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

20. Podľa ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

21. Podľa § 217 ods. 1 prvej vety Civilného sporového poriadku, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

22. Podľa § 121 Civilného mimosporového poriadku, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

23. Záujem maloletého dieťaťa je pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa dieťaťa týkajú vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie, čl. 5 Zákona o rodine).

24. Podľa vyššie citovaného ustanovenia § 78 ods. 1 Zákona o rodine a ust. § 121 Civilného mimosporového poriadku dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Zmena rozhodnutia súdu na základe zmeny pomerov je v podstate výnimkou zo zásady nezmeniteľnosti právoplatných súdnych rozhodnutí, a preto zmena pomerov by mala byť závažnejšieho charakteru. Reparácia právoplatných rozhodnutí pre nepodstatnú zmenu v pomeroch je neprípustná. Zmenu pomerov možno vymedziť ako zmenu rozhodujúcich kritérií v porovnaní so skutkovým stavom existujúcim v čase predchádzajúceho rozhodnutia súdu. Súd preto pri posudzovaní návrhu v prvom rade skúmal, či nastala zásadná zmena pomerov od posledného súdneho rozhodnutia.

25. Na základe vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový a právny stav: Vyživovacia povinnosť otca k maloletej bola naposledy upravená rozsudkom Okresného súdu Svidník č.k 5P/24/2015 zo dňa 30.10.2015. Z pripojeného spisu súd zistil, že v čase posledného rozhodnutia súdu matka pracovala na dohodu u fyzickej osoby podnikateľa s priemerným čistým mesačným zárobkom v sume 400 Eur. Otec podľa daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2014 vykazoval príjmy v sume 13.225,68 Eur, výdavky v sume 8.180,49 Eur a základ dane v sume 5.045,19 Eur. Z lustrácie matky v sociálnej poisťovni vyplýva, že matka za posledných 12 mesiacov za obdobie od 03/2023 do 04/2022 mala priemerný vymeriavací základ na mesiac okolo 880 Eur. Otcove súčasné zárobkové pomery sa súdu nepodarilo zistiť, pretože otec daňové priznania nepodáva a na výzvy súdu na preukázanie zárobkových pomerov nijako nereaguje, resp. zásielky mu nie je možné doručiť inak ako fikciou. Súd zistil, že od posledného rozhodovania otcovi pribudli ďalšie 2 vyživovacie povinnosti. Matka vyčíslila svoje výdavky na domácnosť, ako aj mesačné výdavky na maloletú.

26. Súd porovnaním terajších pomerov na strane rodičov a maloletej s pôvodnými pomermi zistil zmenu v pomeroch takého charakteru, ktorá odôvodňuje zvýšenie výživného, a tým zmenu doposiaľ platného súdneho rozhodnutia. K zmene pomerov došlo najmä u maloletej, keďže od posledného určenia výživného uplynulo už takmer 8 rokov a náklady na maloletú sa nepochybne zvýšili nielen

celkovým rastom životných nákladov, ale aj v súvislosti s navštevovaním II. stupňa povinnej školskej dochádzky maloletou. Pri porovnaní s vtedy matkou uvádzanými nákladmi je nepochybné, že vzrástli u maloletej náklady v podstate v každej položke či už na stravu, školu alebo záujmovú činnosť. Okrem uvedeného musí súd pri zvyšovaní výživného náležite zohľadniť aj skutočnosť, že matka má na maloletú zvýšené výdavky spojené s odporúčaným bezlepkovým stravovaním maloletej, ktorá má celiakiu. Otec sa nachádza na neznámom mieste, k návrhu sa nevyjadril, prostriedky na obživu si zabezpečuje súdom nezisteným spôsobom. Matka ani maloletá nie sú s otcom v kontakte, ak, tak iba matka, a to v čase urovnania otca na platenie výživného. Matka presne nevie, kde sa otec nachádza, ani čím sa otec živí. Súdom určené výživné na maloletú otec síce platí, ale v nepravidelných intervaloch a v nepresnej sume.

27. K vyživovacej povinnosti súd vo všeobecnosti uvádza, že prvoradou povinnosťou oboch rodičov je venovať dostatočné úsilie na riadne zabezpečenie výživy svojich maloletých detí, ktoré sú v plnej miere odkázané výživou na svojich rodičov, keďže nie sú schopné samy sa živiť. Každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa, pričom rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení (poskytovanie bývania, stravy, nákup ošatenia a pod.) a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, je povinný prispievať na jeho výživu výživným, predstavujúcim peňažný príspevok na hradenie potrieb dieťaťa.

28. Pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti súd zohľadňuje odôvodnené potreby maloletého dieťaťa a možnosti, schopnosti a majetkové pomery povinného rodiča, ako aj rodiča, ktorý sa o dieťa osobne stará. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je smerodajná životná úroveň každého z rodičov, pretože platí prvoradá premisa, že právom dieťaťa je podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča. Cieľom ustanovenia § 62 ods. 5 Zákona o rodine je zvyšovať plynule mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že potreby rodiča môžu byť uspokojené až následne, a to až po tom, keď si rodič zodpovedajúcim spôsobom splní svoju vyživovaciu povinnosť. Každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojovanie svojich vlastných potrieb, pričom zákon nerozlišuje, či ide o nevyhnutné životné potreby rodiča, alebo potreby iné.

29. Z vyššie citovaných ustanovení Zákona o rodine vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného (dieťaťa), jednak na strane výživou povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov.

30. Základnou podmienkou správneho určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu je vždy vyhodnotenie nákladov na pokrytie odôvodnených potrieb dieťaťa. Pod odôvodnenými (opodstatnenými) potrebami dieťaťa je nutné rozumieť nielen tie najzákladnejšie potreby, akými sú strava, ošatenie, hygiena, bývanie, zdravotná starostlivosť a pod., ale aj potreby širšie, súvisiace s prípravou dieťaťa na budúce povolanie, súvisiace s výchovou dieťaťa, s kultúrnym a športovým vyžitím a závisiace predovšetkým od veku dieťaťa, jeho zdravotného stavu a záujmov. Medzi odôvodnené potreby preto nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj nepravidelné výdavky dieťaťa, napríklad rôzne školské výlety, kúpa športových potrieb, zdravotných pomôcok a podobne. Iba základné bežné potreby dieťaťa pokrýva vyživovacia povinnosť rodičov len v tom prípade, ak sú možnosti a schopnosti rodičov natoľko slabé alebo objektívne obmedzené, že nedovoľujú poskytnúť dieťaťu viac.

31. Pokiaľ ide o uspokojovanie odôvodnených potrieb dieťaťa, to je limitované možnosťami, schopnosťami a majetkovými pomermi rodičov, pričom sú rozhodujúce zárobkové možnosti a schopnosti každého z rodičov a tie sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami (ako vek, vzdelanie, kvalifikácia, pracovné skúsenosti, zdravotný stav atď.), ale aj okolnosťami objektívneho charakteru (napr. pracovnými príležitosťami a celkovou situáciou na trhu práce). Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinného rodiča podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania vtedy, ak sa preukáže, že rodič sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré viedli k strate na príjmoch alebo majetku. Súd prihliada u oboch rodičov tiež na celkový počet a charakter ich prípadných ďalších vyživovacích povinností.

32. Na základe zistených skutočností a po právnom posúdení veci dospel súd k záveru, že návrh matky na zvýšenie výživného je dôvodný. Súd výživné na maloletú T. D. zvýšil zo sumy 50 Eur mesačne na sumu 130 Eur mesačne, a to už od podania návrhu. Súd zistil existenciu podstatnej zmeny pomerov

na strane maloletej, ktorá odôvodňovala zvýšenie výživného už odo dňa podania návrhu matkou. S ohľadom na vek maloletej a na jej aktuálne odôvodnené potreby, mal súd za to, že zvýšenie výživného o sumu 80 Eur mesačne je primerané a zodpovedá schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom oboch rodičov a zistenej životnej úrovni rodičov. Súd vychádzal z odôvodnených nákladov na maloletú, vyplývajúcich z vyčíslenia uvádzaného matkou, ktoré súd akceptoval aj vrátane zvýšených nákladov matky na bezlepkové stravovanie maloletej. Súd ďalej vychádzal aj z ďalších bežných potrieb dieťaťa vo veku maloletej. Otec vyživovaciu povinnosť plní v súdom doposiaľ stanovenej sume, avšak nepravidelne a v nepresnej sume. Otec nad rámec výživného neprispieva. S maloletou sa nestretáva, pravidelne ju nekontaktuje, celá starostlivosť o maloletú je výlučne na matke. Vzhľadom na existujúce tri ďalšie vyživovacie povinnosti otca, súd nemohol určiť výživné vo vyššej sume ako v sume 130 Eur, aj s ohľadom na to, že sa súdu nepodarilo zistiť otcov skutočný príjem, preto za preukázaný príjem otca vzal príjem potenciálny.

33. Pri uplatnení princípu potenciality príjmov neprihliada súd len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 20.02.2019, sp. zn. 3 Cdo 236/2018). Princíp potenciality príjmov nevyžaduje detailné preukázanie všetkých príjmov povinného, pretože použitím tohto princípu súd podľa charakteru správania sa povinného vymedzuje fiktívny (prezumpovaný príjem), ktorý je následne základom pre určenie výživného na dieťa (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 31. marca 2021, sp. zn. 5Cdo/14/2021).

34. Aplikovaním princípu potenciality príjmu u povinného otca dospel súd k záveru, že otec vzhľadom na svoj produktívny vek, vzdelanie, aktívnu živnosť a aktuálnu situáciu na trhu práce, keď súd súčasne vychádzal z dobrého zdravotného stavu otca, by bol schopný dosahovať minimálne aspoň úroveň aktuálnej priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve SR. Podľa údajov Štatistického úradu SR priemerná mesačná nominálna mzda zamestnanca hospodárstva SR za rok 2022 je v sume 1304 Eur. Otec má registrovaný trvalý pobyt v Prešovskom kraji, kde síce oproti Bratislavskému kraju je menej pracovných príležitostí a vyššia nezamestnanosť, avšak podľa doposiaľ známych informácií sa otec zdržiava mimo územia SR, pracuje v zahraničí, kde potenciálne môže dosahovať omnoho vyššie zárobky ako na území SR v jeho odbore. Počas konania súd zároveň nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by otcovi v dosahovaní adekvátneho príjmu bránili (napr. zhoršený zdravotný stav a pod.). Súd preto vychádzal z toho, že otec je zdravý muž vo vysoko produktívnom veku a ustálil, že je v možnostiach otca dosahovať príjem aspoň na úrovni okolo 900 Eur mesačne v čistom (čo zodpovedá podľa mzdovej kalkulačky zverejnenej na portáli podnikajte.sk hrubej mzde vo výške cca 1300 Eur). Pri takto stanovenom príjme otca považoval súd za primerané výživné na maloletú T. D. v sume 130 Eur mesačne, aj pri existencii ďalších troch vyživovacích povinností otca. Stanovená výška výživného spolu s rodinnými prídavkami, ktoré na maloletú matka poberá, zabezpečia, aby základné potreby maloletej boli primerane uspokojené. Súd je toho názoru, že je v schopnostiach a možnostiach otca maloletej platiť takto zvýšené výživné.

35. Súd zvýšil výživné o sumu 80 Eur mesačne odo dňa podania návrhu na súd, keďže už v tom čase bola daná zmena pomerov na strane maloletej, odôvodňujúca zvýšenie výživného. Súd súčasne nezistil žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, ani matka žiadne nešpecifikovala, pre ktoré by bolo dôvodné priznať výživné späť aj za obdobie pred podaním návrhu na súd, preto bolo zročné výživné v súlade s ust. § 77 ods. 1 Zákona o rodine súdom priznané odo dňa začatia súdneho konania.

36. Keďže súd zaviazal otca povinnosťou prispievať na výživu maloletej zvýšeným výživným od 23.06.2020, musel rozhodnúť aj o zročnom výživnom ku dňu vyhlásenia rozsudku, t.j. za obdobie od 23.06.2020 do 30.06.2023. Zročné výživné za uvedené obdobie predstavuje sumu 2.901,60 Eur, ktorá predstavuje rozdiel medzi zvýšeným výživným a doteraz určeným výživným (130 Eur - 50 Eur = 80 Eur) a pozostáva z alikvotnej časti výživného za mesiac jún 2020 vo výške 21,60 Eur (80 Eur/30 dní x 8 dní = 21,60 Eur) a z výživného za obdobie mesiacov júl 2020 až december 2020 (6 mesiacov x 80 Eur), obdobie roka 2021 (960 Eur) a obdobie roka 2022 (960 Eur), 6 mesiacov v roku 2023 (6 mesiacov x 80 Eur), t.j. 21,60 Eur + 480 Eur + 960 Eur + 960 Eur + 480 Eur = 2.901,60 Eur. S poukazom na ust. §

232 ods. 3 Civilného sporového poriadku je otec povinný zaplatiť zročné výživné k rukám matky v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku.

37. O trovách konania rozhodol súd s poukazom na ust. § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Malacky, písomne v 3 vyhotoveniach.

Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 44 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona - zákon č. 233/95 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), ktorá môže byť vykonaná spôsobmi uvedenými týmto zákonom (§ 62 a nasl. zákona č. 233/95 Z. z.).